

KWARTIER VAN DE TOEKOMST IN URSEL (AALTER)

Het nieuwe concept 'Kwartier van de Toekomst' legt de nadruk op de **integratie** van de verschillende sporen die Defensie in de toekomst wenst te volgen. Het behelst meer dan het louter voorzien van een moderne infrastructuur. Het wil mankracht, kennis en ervaring samenbrengen met infrastructuur en daardoor een 'win win win' realiseren. Dit moet de individuele ontwikkeling van de medewerkers van Defensie ten goede komen, maar evenzeer Defensie als geheel samen met de industriële en/of academische wereld.

De drie hoekstenen waarop het concept zal worden uitgewerkt, namelijk infrastructuur, human resources en innovatiepolen, dienen zich ook in te bedden in het lokaal ecosysteem.

De pijler Human Resources (HR) neemt een centrale plaats in, en dat is allesbehalve toevallig tot stand gekomen.

Daarom staat de invulling van het begrip "arbeidsmarkt" gelinkt aan "(nieuwe) partnerschappen" met het oog op rekrutering en (permanente) vorming voorop. Dit kan zich bijzonder vlug organisch en operationeel voltrekken voor een breed aanbod van functies van wat men gemeenzaam als STEM en niet-STEM competentieprofielen beschouwt.

Met betrekking tot de drie voornoemde pijlers (infrastructuur, HR en innovatiepolen) vindt u hierna een argumentarium dat ook het lokale ecosysteem omvat, met dien verstande dat het "lokaal ecosysteem" de brede stadregio Gent, het Meetjesland, de Regio Oudenaarde-Ronse, alsook delen van het Waasland beslaat.

Aldus voldoet de militaire site Ursel (Aalter) aan alle criteria om aan het concept Kwartier van de Toekomst te beantwoorden. Bovendien engageert het gemeentebestuur zich nu reeds om op het vlak van het openbaar vervoer, in samenwerking met onderwijsinstellingen van het voornoemde rekruteringsgebied en de bijzonder performante privésector, op zeer korte termijn een doelgericht Masterplan uit te werken.

De ideale site om het 'Kwartier van de Toekomst' te herbergen, voldoet aan meerdere criteria:

- **Infrastructuur**

De totale oppervlakte van het militaire domein in Ursel (Aalter) bedraagt 214 ha

Criteria:

- Minimum 15 ha
- Beschikbaarheid van een oefenterrein in de buurt (20 ha)
- Mogelijkheid om een schietstand te installeren

Aan volgende infrastructuurcriteria kan worden voldaan:

- Logementsmogelijkheden : ruimte ten overvloede voorhanden
- Ruimte voor 1000 a 1500 personeelsleden dat er ter plaatse werkzaam is : aanwezig
- Openbaar vervoer en zachte mobiliteit : bereikbaarheid via lijn IC Genk-Blankenberge en IC Brussel-Luchthaven-Knokke met elk 2 directe stops per uur en L-Trein Gent- Brugge met 2 stops met bijkomende P-stops in de ochtend-en avondspits
- Toegankelijkheid voor zware voertuigen met minimale impact voor andere gebruikers en burelen is gegarandeerd
- Mogelijkheden om installaties te bundelen en delen of mutualiseren tussen eventueel militair vervoer alsook burgervervoer kunnen worden uitgewerkt
- Het gemeentebestuur neem nu reeds het engagement om al dan niet samen "De Lijn" en/of de NMBS de exploitatie van een nieuw "snelverbinding" Station Aalter - Kwartier Ursel (aansluiting iedere 15 ' van het uur) te realiseren en volledig te financieren. Het betreft hier een zogenaamde "Snelbus".

• **Personeel / Lokale inbedding / HR**

Voor de lokale inbedding wordt verwezen naar het potentieel geografische toepassingsgebied van het lokale ecosysteem:

- Er is een diversiteit aan militaire beroepen mogelijk (rekruterings- en loopbaanmogelijkheden zijn nu reeds voorhanden)
- Nieuwe en bestaande hefboomen voor lokale en subregionale selectie-, wervings- en opleidingsactiviteiten (zie infra)
- Aanwervingspotentieel in het voornoemd gebied (zie infra)
- Nabijheid van middelbare scholengroepen met optie 'beroepen in de Defensie- en veiligheidssector' / zevende jaar 'integrale veiligheid' (zie infra)
- Ontwikkeling van "nomade loopbaan" tussen Defensie en lokale/regionale werkgevers (te voorzien in het Masterplan)
- Delen personeel met lokale/regionale industriële en/of academische partners (zie infra)
- Nabijheid van (industriële/academische) expertisecentra in domeinen van belang voor Defensie (zie infra)
- Nabijheid van centra voor beroepsopleiding en/of bij- en nascholing voor de ontwikkeling/instandhouding van duale (militaire en civiele) vaardigheden (zie infra)
- Aangaande de mogelijkheid voor lokale/regionale bedrijven om niet-militaire functies in het kwartier te vervullen, is het duidelijk dat al deze functies onmiddellijk door het bestaande hinterland kunnen worden opgenomen.

Rekrutering – Opleiding – Nascholing.

In Aalter (en brede omgeving) voorzien talloze scholen in opleidingen op alle kwalificatieniveaus voor STEM en NIET-STEM competentieprofielen. Zowel het vrij als het gemeenschapsonderwijs voorzien in de derde graad ASO afstudeermogelijkheden voor jongeren in wetenschappen-wiskunde (met optie 8u wiskunde) als theoretische en abstracte voorbereiding op studies zoals ingenieurwetenschappen, ... Bepaalde scholen hebben jaarlijks tot twee afstudeerklassen wat dan resulteert in - naargelang de nataliteitscijfers – een potentieel van de 30 à 50 jongeren.

Ook in TSO en BSO worden STEM-richtingen aangeboden. In het studiedomein mechanica, bijvoorbeeld, worden jongeren praktisch opgeleid naar onderhoudsmechanicus van machines/voertuigen. Elk bedrijf/organisatie (i.c. Defensie) kan deze opleiding intern verder verfijnen naar de specifieke vragen toe

(bv. onderhoud rollend materieel). Binnen TSO bestaat ook een doorstroomrichting (elektromechanica) die zeer STEM-gericht is en die jongeren voorbereidt op een bachelor-hogere studie.

Aalter biedt jaarlijks mogelijkheden voor ongeveer 1100 leerlingen. Er wordt binnen de scholengemeenschappen samengewerkt met scholen in Deinze (VTI), Eeklo (PTI) en Gent. Er is reeds een sterk aanbod uitgebouwd, naast Mechanica, in een richting Elektriciteit/Elektronica. Zo heeft Eeklo weliswaar een beperkter aanbod op secundair gebied maar biedt het Atheneum toch een sterke TSO-opleiding informaticabeheer aan. Uiteraard dienen bij dit summiere overzicht ook de scholen in het Gentse te worden vermeld. Meer dan 55 secundaire scholen bieden er STEM en NIET-STEM opleidingen aan.¹

- **Innovatiepool**

Aalter wenst vanuit haar unieke ligging en vanuit haar geloof in innovatie voor een duurzame toekomst een voortrekkersrol op te nemen met bijzondere aandacht voor milieu en klimaat. Het lokaal bestuur wenst te faciliteren in de ontwikkeling van een wetenschaps- en innovatiepark dat focust op 3 grote elementen, mobiliteit, milieu, veiligheid, en dit in (reeds lang bestaande) samenwerking met TomorrowLab/Living Tomorrow.

De troeven om dit te ontwikkelen liggen voor de hand:

- Aalter is uniek gepositioneerd in Vlaanderen en Europa
- Aalter heeft verschillende gerenommeerde onderwijs- en kennisinstellingen in de onmiddellijke omgeving (Emmaus, UGent, ILVO, IMEC, KUL, Howest,...)
- Aalter heeft een hoog opgeleide bevolking die vaak tot ver buiten Aalter zich verplaatst om hun kennis en diensten aan te leveren, mogelijks kan dit ook dichterbij
- Aalter kan een ideale omgeving aanbieden aan startende ondernemingen, aan kennisinstellingen en organisaties (zoals Defensie) die willen testen/ ontwikkelen, opleidingen geven, testprojecten uitvoeren zowel op de campus als in de omliggende omgeving in Aalter (bv industriepark, spoor/weg/water, landbouwzones, natuurgebied) steeds met de nadruk op duurzame ontwikkelingen
- Aalter heeft een schat aan natuurlijke rijkdom (bos, heide, natuurgebied) en een rijkheid aan landbouw (voeding, gewassen) waarin technologie een belangrijke rol zal hebben om de kwaliteit ervan te behouden en te verbeteren (IOT-trees = internet in het bos en agtech = innovatie in landbouw)

De ambitie van de wetenschap- en innovatiecampus op het vliegveld van Aalter/Ursel is om zowel starters, wetenschappelijke instellingen, bedrijven, overheden, publieke diensten als brandweer, politie en Defensie te laten samenwerken aan nieuwe technologieën. Deze technologieën richten zich op 3 grote domeinen: mobiliteit, milieu/klimaat/natuur en veiligheid. Steeds met als voorwaarde "duurzaamheid".

Campus voor innovatie ten dienste van milieu, natuur en mens

Via de ontwikkeling van een wetenschaps- en innovatiecampus wenst Aalter een voortrekkersrol op te nemen in innovatie rond de SDG doelstellingen van de VN voor duurzame ontwikkeling voor het behoud van onze planeet en welzijn.

¹ Meer info op www.onderwijskiezer.be/v2/secundair/index.php

Sustainable Development Goals van de VN (2015) als leidraad voor de toekomstontwikkeling van het SDG innovatie-en wetenschapspark Aalter

Vooraf volgende elementen komen daarin naar voor:

2. geen honger – hoe kan technologie landbouw helpen duurzamer te worden
4. kwaliteitsonderwijs – Aalter voorziet een testplatform voor onderwijs in samenwerking met overheden, bedrijven en kennisinstellingen waar praktisch getest kan worden en nieuwe ideeën met aandacht voor de SDG goals ontwikkeld kunnen worden
6. schoon water – hoe kan water bespaard worden in irrigatie en hoe bouwen we met de nieuwste technologie klimaatadaptatie voor mens en natuur
7. betaalbare en duurzame energie – de site zal zich vooral richten op technologieën die gebruik maken van duurzame energie, zoals e-drones, e-mobility, ...
8. eerlijk werk en economische groei – door te investeren in deze innovatiecampus rond SDG wil Aalter haar economie in de toekomst een duurzame wending geven en ook haar bevolking mee betrekken in de ontwikkeling hiervan. Niet alleen voor Aalter maar duurzame technologische vooruitgang voor de hele wereld
9. innovatie, industrie en infrastructuur – Aalter wenst infrastructuur en pilootmogelijkheden ter beschikking te stellen in een open innovatiecampus waar plaats is voor kennisinstellingen, starters, bedrijven en overheidspartners
11. duurzame steden en gemeenschappen – hier draait het hele opzet rond: innovatie in duurzame technologie en toepassingen
12. verantwoorde consumptie en productie – de site zal zich als voorbeeld opwerpen in recyclage, zero-impact en exclusieve toegang voor niet-vervuilende mobiliteitsvormen

13. klimaatactie – de innovatie- en wetenschapscampus zal zich richten op innovatie ten voordele van klimaat, mens en natuur

14/15 leven in het water / land en lucht – nieuwe technologie zal kunnen uitgetest worden om levenskwaliteit van bossen, water, steden te meten, te bestuderen en te verbeteren.

16. vrede, veiligheid en sterke publieke diensten – de wetenschap- en innovatiecampus wil een nauwere samenwerking in innovatie tussen Defensie en overige publieke diensten in veiligheid/preventie enerzijds en kennisinstellingen/bedrijven/starters anderzijds opzetten. Hierbij zullen nieuwe technologieën zoals drones, robots, autonome systemen, sensoren ontwikkeld en getest kunnen worden op de site via de aanwezige en nieuw te ontwikkelen infrastructuur. Steeds met respect voor mens, milieu en maatschappij

17. partnerschappen – deze campus wordt een open innovatiecampus waarbij de quadruple helix (kennisinstellingen, onderwijs, overheden, bedrijven, starters) centraal zal staan. Er wordt gekeken naar Europese ondersteuning om van deze site een unieke campus in Europa te maken.

We spreken over ontwikkelingen in elektrische drone technologie, elektrische voertuigen, hyperloop met diverse toepassingsgebieden rond duurzame mobiliteit van mensen en goederen, veiligheid en preventie voor mens/dier/natuur en samenleving en aandacht voor de planeet.

Deze technologieën worden ingezet om het milieu en de natuur te beschermen en te verbeteren. Daartoe is de unieke locatie met de nabijheid van zeer waardevolle bos, heide en landbouwgronden zeer interessant. We kunnen op het wetenschapspark vooral inzetten op de toepassing van deze nieuwe technologieën om bosbeheer te optimaliseren, natuurbehoud te controleren, landbouw duurzamer te maken, uitstoot naar nul te brengen, circulaire economie te stimuleren, ...

Gezien het domein eigendom is van Defensie wil het lokaal bestuur graag een nauwe band ontwikkelen met de innovatiediensten van Defensie, maar ook van brandweer, civiele bescherming en politie en hen toegang geven tot de kennisinstellingen, starters en gevestigde waarden die in het Aalterse wetenschaps- en innovatiepark zullen investeren en aan onderzoek en ontwikkeling komen doen.

De site van Ursel kan met respect voor het milieu en de waardevolle omgeving worden ingericht als een zero-impact campus zowel qua energie, bouwmaterialen en vervoersmiddelen van en naar de site. We denken dan aan 100% recycleerbare werkgebouwen, exclusieve toegang voor zero-emissie voertuigen, bannen van plastic wegwerpmateriaal en verpakkingen in de cateringfaciliteiten voor de werknemers en bezoekers van de campus. De testen die uitgevoerd worden door de participanten van de innovatiecampus zullen ook strikt zero-emissie zijn, zowel qua uitstoot als geluidshinder tot een minimum worden beperkt.

Dit project, wat past in het concept “incubaalter”, zal voor de gemeente een belangrijke troef worden om mee te spelen in de nieuwe ontwikkelingen rond mobiliteit, veiligheid en milieu en klimaat. Aalter kan hierdoor uitgroeien tot een gerenommeerde locatie in dit domein en zichzelf Europees op de kaart zetten van duurzame innovatie. Dat dit zou kunnen samen met Defensie kan alleen maar beide overheden versterken.

BEKNOPTE GEOGRAFISCHE CONTEXT

Aalter is een gemeente in de provincie Oost-Vlaanderen in de regio Meetjesland. De gemeente telt ongeveer 30.000 inwoners en ligt halverwege tussen Gent en Brugge aan de snelweg A10/E40, het Kanaal Gent-Brugge en de spoorlijn 50A (Oostende - Brussel).² Geografisch en historisch is Aalter te situeren in de brede cirkel rondom de provinciehoofdstad Gent, net zoals Eeklo, Lokeren en de Gentse periferie zelf.

Het militair domein (214 hectare) ligt in het Drongengoedbos³ in Aalter (Ursel), met een vliegveld, dat tot 1993 de status droeg van NAVO-reservevliegveld. Sindsdien is het een militair oefenterrein, zonder permanente militaire aanwezigheid⁴. Het vliegveld wordt momenteel en beperkt gebruikt voor de sportvliegrij en militaire oefeningen (zomer en winter).

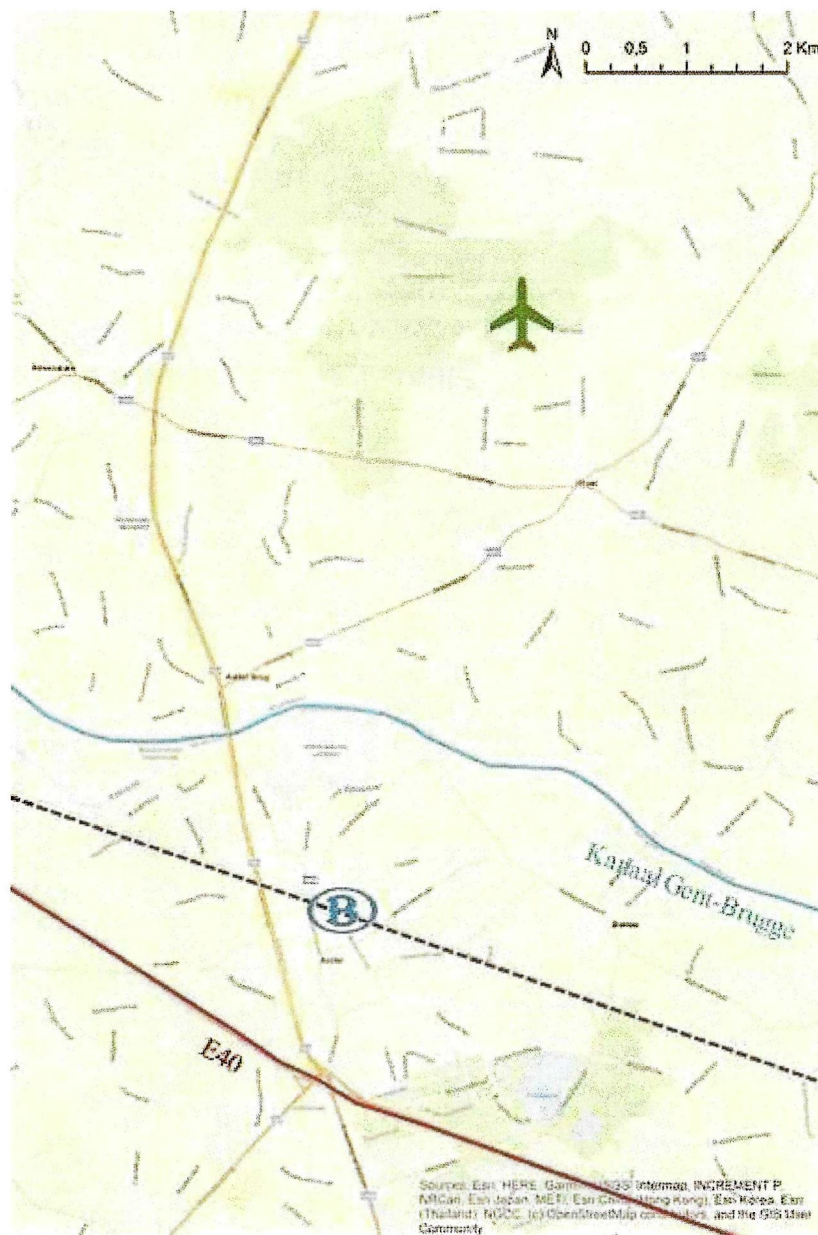
De militaire infrastructuur is nog steeds eigendom van Defensie. Het spreekt voor zich dat er voldoende ruimte is om het 'Kwartier van de Toekomst' uit te bouwen, met inbegrip van logementsmogelijkheden en ruimte voor personeelsleden die ter plaatse hun werkplek kunnen vinden. Het terrein is vlot toegankelijk voor zware voertuigen met minimale impact voor de omgeving.

² Meer info via <https://www.aalter.be/> - <https://nl.wikipedia.org/wiki/Aalter> - <https://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/docs/BKM-Aalter.pdf>

³ Meer info via <https://www.natuurenbos.be/drongengoed>

⁴ Meer info via <https://belgiummilitary.wordpress.com/vastgoed-geklasseerd-per-gemeente/knesselare/ursel-vliegveld/>

Openbaar vervoer is in ruime mate en nu reeds toekomstgericht aanwezig in de gemeente. Momenteel wordt de stationsomgeving volledig heringericht in het kader van de aanleg van het 3^e en 4^e spoor. De klemtoon ligt er op de zachte mobiliteit. De ontsluiting van de voorgestelde site zal worden bekomen onder andere in overleg met De Lijn (cfr supra).

Het gemeentebestuur van Aalter richtte begin de jaren 1960 een eerste industriezone in waardoor er zich voor het eerst echt industrie ontwikkelde in de gemeente. De grote sprong voorwaarts voor de tewerkstelling en uitstraling kwam er vooral door de bouw van een vestiging van de staalgroep Bekaert. In de piekjaren zorgde Bekaert voor een tewerkstelling van ca. 1500 mensen.

De eerste Aalterse industriezone (Lakeland) werd nog aangevuld met twee nieuwe zones (Langevoorde en Woestijne). Op deze terreinen bevinden zich vooral gespecialiseerde kmo-bedrijven die dankzij de aanwezigheid van de autosnelweg E40 een goede uitvalsbasis vinden in Aalter. Vandaag vinden een kleine 9000 werknemers er een job⁵. Daarnaast is er ook een bijzonder grote zorgfunctie uitgebouwd in de gemeente⁶

Het lokaal bestuur wil écht een partnership aangaan met Defensie en voorziet daarom de aanstelling van een verbindingspersoon tussen beide organisaties. Deze zal niet alleen functioneren als aanspreekpunt maar ook actief instaan voor het creëren van samenwerking en verbondenheid tussen het lokale/regionale niveau en de diensten van Defensie.

Aalter – en in het bijzonder de site Ursel – scoort op alle criteria zeer hoog. Hetzij door de reeds aanwezige voorzieningen, hetzij door de engagementen die het bestuur bereid is aan te gaan teneinde het kwartier van de toekomst uit te bouwen op haar grondgebied.

Aanvullende informatie of bijkomende toelichting kan steeds worden bekomen bij het lokaal bestuur.

⁵ Meer info via <https://dms.oost-vlaanderen.be/download/3854bf24-fd14-4e64-a853-dfcc6f3b9841/Sociaal%20economische%20situatieschets%202020.pdf>

⁶ Meer info via <https://www.woonzorgweb.be/rusthuizen/oost-vlaanderen/aalter>